Provincie Noord-Holland

2026 | 62

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 29 september 2026

Onderwerp: Herijking planning- en controlcyclus

Kenmerk: END5ZVFTENNW-1076595607-9487 (CZ/FIN/SKA)

Bijlagen:

1. Notitie Herijking planning- en controlcyclus

1. Inleiding

De herijking van de planning- en controlcyclus vloeit voort uit de Startnotitie Financiële Kaders. Bij de vaststelling daarvan hebben Provinciale Staten de herijking van de planning- en controlcyclus als prioriteit voor deze Statenperiode benoemd. Het traject is in januari 2026 gestart. Sindsdien zijn Provinciale Staten betrokken via technische briefings, meerdere besprekingen in de Rekeningencommissie en een oordeelsvormende bespreking in de Commissie Bestuur.

Een goed ingerichte planning- en controlcyclus is een belangrijke randvoorwaarde voor de kaderstellende en controlerende rol van Provinciale Staten. De cyclus moet Provinciale Staten op herkenbare momenten voorzien van actuele en samenhangende informatie over beleid, prestaties en financiën. Daardoor kunnen Statenleden gerichter bepalen waar bijsturing nodig is, integrale afwegingen maken en volgen of de uitvoering aansluit bij de vastgestelde doelen en middelen. De nieuwe inrichting moet leiden tot minder versnipperde besluitvorming, een sterkere koppeling tussen beleid en financiën, actuelere informatie en duidelijkheid over het moment waarop een onderwerp bestuurlijk wordt afgewogen.

Herijkte planning- en controlcyclus

De nieuwe cyclus brengt de reguliere besluitvorming terug naar vier herkenbare P&C-producten: de Voorjaarsnota, de Begroting, de Najaarsactualisatie en de Jaarstukken. De Actualiteitenbrief wordt toegevoegd als aanvullend instrument voor tussentijdse informatievoorziening, maar is geen afzonderlijk P&C-product en wijzigt de Begroting niet. De formele bevoegdheden van Provinciale Staten veranderen niet; de momenten waarop informatie, bijsturing, kaderstelling en verantwoording plaatsvinden worden duidelijker geordend.

- Begroting: Integraal kaderstellen. Doelen, activiteiten, prestaties en middelen voor het volgende begrotingsjaar vaststellen.
- Voorjaarsnota: Bijsturen en prioriteiten bepalen. De lopende Begroting wijzigen en prioriteiten meegeven aan de beleidsmatige en financiële keuzes voor het volgende jaar.
- Najaarsactualisatie: Actualiseren. De lopende Begroting op basis van actuele, voornamelijk autonome, technische en uitvoeringsgerichte ontwikkelingen bijstellen richting de jaarafsluiting.
- Jaarstukken: Verantwoorden en controleren. Beoordelen wat is bereikt, wat daarvoor is gedaan en welke middelen zijn ingezet.
- Actualiteitenbrief: Gericht tussentijds informeren over financiële ontwikkelingen. Tijdig kennisnemen van financieel ingrijpende ontwikkelingen die niet kunnen wachten op een regulier P&C-product.

De Voorjaarsnota vervangt de huidige Eerste Begrotingswijziging, Tweede Begrotingswijziging en Kaderbrief. Hiermee ontstaat in het voorjaar één moment waarop Provinciale Staten de lopende Begroting kunnen bijstellen en de beleidsmatige prioriteiten en financiële uitgangspunten voor het volgende begrotingsjaar kunnen bepalen. De functie van de huidige Kaderbrief wordt daarbij verdeeld over de Voorjaarsnota en de Begroting. De Voorjaarsnota bevat de beleidsmatige hoofdlijnen, het actuele meerjarige financiële perspectief en de financiële opgaven voor de komende jaren. De concrete uitwerking in doelen, activiteiten en budgetten, inclusief de dekking daarvan, vindt plaats bij de Begroting. Daarmee verschuift het zwaartepunt van de integrale besluitvorming over het volgende begrotingsjaar terug naar de Begroting.

De Handreiking planning- en controlcyclus legt per product de functie, inhoud en aard van de besluitvorming vast. Ook beschrijft de Handreiking wanneer een ontwikkeling in een regulier P&C-product thuishoort en wanneer een Actualiteitenbrief passend is. De Handreiking ondersteunt daarmee zowel Provinciale Staten als de ambtelijke organisatie en voorkomt dat de functies van de producten in de praktijk opnieuw door elkaar gaan lopen. De voorliggende notitie dient als leidraad voor het opstellen van de definitieve Handreiking P&C-cyclus. Een groot deel van de uitgangspunten en afspraken die uiteindelijk in de Handreiking worden opgenomen, is al in deze notitie uitgewerkt.

Om de P&C-producten van actuelere informatie te kunnen voorzien, worden de doorlooptijden waar mogelijk verkort en verschuiven enkele aanlevermomenten.

Dit is vooral zichtbaar bij de Begroting: de ambtelijke input kan later worden afgesloten, zodat ook ontwikkelingen na het zomerreces nog kunnen worden verwerkt. De bestuurlijke behandeling door de commissies en Provinciale Staten blijft op hetzelfde moment plaatsvinden.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

De herijking moet Provinciale Staten beter in staat stellen om op herkenbare momenten richting te geven, bij te sturen en de uitvoering te controleren. Daarbij moet in de praktijk blijken of de vernieuwde producten hun beoogde functie vervullen en aansluiten bij de informatiebehoefte van PS.

Bij de doorontwikkeling wordt in het bijzonder beoordeeld of:

- de P&C-producten ieder een herkenbare en afgebakende functie hebben;
- beleidsdoelen, prestaties en financiële gevolgen scherper en concreter met elkaar zijn verbonden;
- de producten aansluiten bij de informatiebehoefte en sturingsmogelijkheden van PS;
- Actualiteitenbrieven op het juiste moment en voor daarvoor geschikte ontwikkelingen worden ingezet;
- de nieuwe planning leidt tot actuelere informatie zonder dat een werkbare voorbereiding en behandeling onder druk komen te staan.

3. Financiering, communicatie en inwonersparticipatie

De aanpassing van de planning- en controlcyclus heeft geen directe financiële consequenties.

4. Proces en procedure

Na vaststelling wordt de nieuwe planning- en controlcyclus met ingang van begrotingsjaar 2027 ingevoerd. De vaststelling van de nieuwe cyclus vormt de eerste stap in de verdere verbetering van de P&C-producten. De doorontwikkeling van de P&C-producten vindt plaats in samenspraak met Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten en in afstemming met de ambtelijke organisatie. De Rekeningencommissie blijft vanaf 2027 betrokken als begeleidingscommissie voor de doorontwikkeling. Zij evalueert onder meer de werking van de Actualiteitenbrieven, bewaakt mede de toepassing van de Handreiking en toetst of de vernieuwde producten aansluiten bij de afgesproken uitgangspunten en de informatiebehoefte van PS. De Handreiking wordt in samenspraak met Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de Rekeningencommissie verder uitgewerkt en vóór de start van de nieuwe Statenperiode ter vaststelling voorgelegd.

De ervaringen in 2027 worden gebruikt om de cyclus, de producten en de Handreiking waar nodig bij te stellen. In 2027 wordt tevens de Financiële verordening aangepast aan de nieuwe planning- en controlcyclus.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

A.Th.H. van Dijk, voorzitter

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 62-2026

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 29 september 2026;

besluiten:

1. de herijkte planning- en controlcyclus met ingang van begrotingsjaar 2027 vast te stellen;

2. de Notitie Herijking planning- en controlcyclus vast te stellen.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter, statengriffier,